

21.11.2024

MEDDELELSE TIL MEDLEMMERNE

Om: Andragende nr. 0349/2024 af I. S., portugisisk statsborger, om forlængelse af varigheden af fædreorlov for ansatte i EU-institutionerne

1. Sammendrag

Andrageren hævder, at selv om Europa-Parlamentet og EU-institutionerne har slået til lyd for en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv og ligestilling mellem kønnene, giver de kun fædre 10 dages fædreorlov, hvilket er i strid med deres egne ambitioner. Ifølge hende undergraver dette bestræbelserne på at fordele omsorgsforpligtelser ligeligt mellem mænd og kvinder. Andrageren klager over, at den begrænsede fædreorlov stiller kvinder ringere på arbejdsmarkedet, navnlig når det drejer sig om udenlandske familier. Hun anfører endvidere, at selv om særlige orlovsregler giver mulighed for 20 ugers orlov for EU-ansatte, der adopterer et nyfødt barn – hvilket også gælder for fædre, hvis partnere/hustruer ikke arbejder i institutionerne – har fædre stadig kun lov til at tage 10 dages orlov, når det kommer til deres egne biologiske børn. Ifølge andrageren understreger denne uoverensstemmelse behovet for at øge antallet af fædreorlovsdage i EU-institutionerne med henblik på at fremme retfærdighed og støtte ligestillingsinitiativer.

2. Opfyldelse af betingelserne for behandling

Andragendet opfylder betingelserne for behandling (fastslået den 14. juni 2024). Kommissionen anmodet om oplysninger (forretningsordenens artikel 233, stk. 5; tidligere artikel 227, stk. 5).

3. Kommissionens svar, modtaget den 21. november 2024

Andragendet

Andrageren hævder, at selv om Europa-Parlamentet og EU-institutionerne har slået til lyd for en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv og ligestilling mellem kønnene, giver de kun

fædre 10 dages fædreorlov, hvilket er i strid med deres egne ambitioner. Ifølge hende undergraver dette bestræbelserne på at fordele omsorgsforpligtelser ligeligt mellem mænd og kvinder. Andrageren klager over, at den begrænsede fædreorlov stiller kvinder ringere på arbejdsmarkedet, navnlig når det drejer sig om udenlandske familier. Hun anfører endvidere, at selv om særlige orlovsregler giver mulighed for 20 ugers orlov for EU-ansatte, der adopterer et nyfødt barn – hvilket også gælder for fædre, hvis partnere/hustruer ikke arbejder i institutionerne – har fædre stadig kun lov til at tage 10 dages orlov, når det kommer til deres egne biologiske børn. Ifølge andrageren understreger denne uoverensstemmelse behovet for at øge antallet af fædreorlovsdage i EU-institutionerne med henblik på at fremme retfærdighed og støtte ligestillingsinitiativer.

Kommissionens bemærkninger

I artikel 6 i bilag V til personalevedtægten er der fastsat forskellige former for særlig orlov, herunder 10 dages tjenestefrihed i forbindelse med fødsel af et barn og 20 ugers tjenestefrihed til adoption. Den tjenestefrihed, der er fastsat i vedtægten, i anledning af et barns ankomst til en husstand, enten ved fødsel eller ved adoption, er baseret på princippet om, at et barn i længere tid skal passes uafbrudt af en af forældrene.

Følgelig fremgår det af personalevedtægten, at de 20 ugers tjenestefrihed med henblik på adoption vil blive delt mellem forældrene, og at tjenestemandens 20-ugers tjenestefrihed vil blive afkortet tilsvarende, hvis ægtefællen arbejder uden for EU-institutionerne og modtager en tilsvarende orlov. Hvis to tjenestemænd adopterer et barn sammen, vil de i alt 20 ugers tjenestefrihed således blive delt mellem dem. Hvis ægtefællen imidlertid ikke har lønnet beskæftigelse eller har lønnet beskæftigelse på mindre end halvtid, får tjenestemanden kun 10 arbejdsdages tjenestefrihed og ikke 20 uger. I Kommissionen finder disse betingelser også anvendelse på tjenestefriheden i anledning af et nyfødt barns ankomst til en husstand, jf. Kommissionens afgørelse C(2013)9051 af 16. december 2013 om orlov, som ændret ved Kommissionens afgørelse C(2020)1559 af 16. marts 2020.

Hvis en medarbejder føder, og den anden forælder er ansat, følges princippet om, at den ene forælder passer barnet i en længere periode, også. Moderen får barselsorlov i 20 uger, dog mindst 14 uger efter fødslen, jf. vedtægtens artikel 58. I dette tilfælde har barselsorlov imidlertid et dobbelt formål: at komme sig efter fødslen og at skabe nære bånd mellem mor og barn. Mens tjenestemænd i tilfælde af adoption kan vælge, hvordan de vil opdele tjenestefriheden, er dette således ikke muligt for forældre, hvis en af dem fødte barnet. For at give moderen mulighed for at komme sig ordentligt, har hun ret til at tage hele orlovsperioden. Vedtægten gav derfor den anden forælder 10 dages tjenestefrihed ved fødsel af et barn; den bør i princippet tages under barselsorloven for også at bidrage til, at moderen bedre kan komme sig, hvilket er i overensstemmelse med de 10 dages fædreorlov, der kræves af medlemsstaterne i henhold til EU's direktiv om balance mellem arbejdsliv og privatliv¹.

Selv om det i artikel 6 i bilag V er fastsat, hvor mange dage der skal bevilges som tjenestefrihed i forbindelse med særlige begivenheder, sammenholdt med

¹ Jf. artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158 af 20. juni 2019 om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner og om ophævelse af Rådets direktiv 2010/18/EU (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1158>).

personalevedtægtens artikel 57, giver den imidlertid også institutionerne en skønsmargen med hensyn til at indføre yderligere særlige feriedage, hvis de finder det hensigtsmæssigt.

Konklusion

Personalevedtægten følger princippet om, at den ene forælder er til stede i en længere periode, når barnet ankommer til familien. Da moderen kraftigt opfordres til at tage den fulde barselsorlov for også at komme sig efter fødslen, tildeles en sådan ret moderen. I henhold til vedtægten tildeles den anden forælder derfor kun 10 dages tjenestefrihed ved et barns fødsel. Vedtægtens artikel 57 og artikel 6 i bilag V til vedtægten giver imidlertid også EU-institutionerne en vis margen til at indrømme yderligere tjenestefrihed, hvis de finder det hensigtsmæssigt.